

Joukkoliikennepalveluiden rahoitussuunnitelma ajokaudelle 2024-2025

Kunnanhallitus 12.08.2024 § 131
296/08.01.00/2024

Valmistelija

hallintojohtaja Ulla Nikulainen, 040 488 3211, ulla.nikulainen@lapinlahti.fi

Pohjois-Savon ELY-keskuksen ja Lapinlahden kunnan välillä on solmittu yhteistyösopimus henkilökuljetusten järjestämisestä, joukkoliikenteen lippu- ja maksujärjestelmästä ja joukkoliikenteen kustannusten jakamisesta. Sopimus on tullut voimaan 1.6.2020 ja sitä on muutettu 5.6.2023. Sopimus on voimassa toistaiseksi.

Yhteistyösopimukseen perustuvassa rahoitussuunnitelmassa sovitaan kunnan rahoitusosuudesta kuntalaisiaan palvelevissa ELY-keskuksen joukkoliikennehankinnoissa. Rahoitussuunnitelma tehdään vuosittain ja siinä sovitaan ajokaudelle kohdistuvien kustannusten jakamisesta.

Joukkoliikennepalveluiden rahoittaminen

Joukkoliikennepalveluiden ostoon ja valtionavustuksiin käytettävissä oleva määräraha pienenee edelleen. Pohjois-Savon ELY-keskuksen määrärahakiintiö vuodelle 2023 oli 7,926 M€ sisältäen noin 0,5 M€ lipputulokiintiötä. Myönnetty määräraha on noin 2 M€ arvioitua tarvetta pienempi. Kattavista säästötoimista huolimatta vuoden 2023 rahoitusvaje oli noin miljoona euroa, josta selvittiin Traficomien myöntämän lisämäärärahan turvin. Kuluvan vuoden 2024 määrärahakiintiö on 7,550 M€. Määrärahakiintiöt sisältävät lipputulokiintiön.

Viime vuonna sopeuttamistoimina jouduttiin nostamaan kuntien rahoitusosuuksia sekä karsimaan vuorotarjontaa ja pienentämään valtionavustuksia. Sopeuttamistoimia tarvitaan edelleen, keinoina vuorotarjonnan karsiminen ja valtionavustusten pienentäminen. Kuntien kustannusosuudet pidetään viime ajokauden tasolla.

Käyttöoikeussopimukseen perustuvassa kuntarajat ylittävässä liikenteessä ELY-keskuksen rahoitusosuus on 75 % ja kuntien yhteenlaskettu rahoitusosuus 25 %. Kuntien rahoitusosuudesta keskuskaupungin osuus on 20 % ja jäljelle jäävä osuus jaetaan kaikille kunnille tasaosuuksin mukaan lukien keskuskaupunki. Kustannukset jaetaan kohdekohtaisesti niiden kuntien kesken, joita kohteen liikenne palvelee. Lisäksi voi olla edellisestä poikkeavia erikseen sovittuja kustannusosuuksia. Kuntien sisäisen liikenteen kustannuksista kunnat vastaavat kokonaan.

Bruttokorvaukseen perustuvassa runkoliikenteessä vuosina 2020-2022 alkaneiden sopimusten kustannusjaot ovat perustuneet liikenteestä aiemmin maksettuihin kustannuksiin. Viime ajokaudella näitä kuntien kustannusosuuksia nostettiin 5 % ja toimivaltaisten kaupunkien nettokustannusosuuksia 10 %. Vuonna 2023 alkaneiden sopimusten kustannusjakomallissa on painotettu kaupunkiseudun joukkoliikenteen toimivaltaisen viranomaisen toimivalta-alueen sisällä tehtyjen matkojen osuutta suhteessa muista kunnista tehtyihin matkoihin.

ELY-keskuksen toimivallassa olevan kaupunkimaisen paikallisliikenteen kustannuksista ELY-keskuksen osuus on 45 % ja kaupunkien osuus 55 %. Palveluliikenteen ja muun kaupungin sisäisen liikenteen kustannuksista kaupungit vastaavat kokonaan.

Kunnan rahoitusosuutta koskeva rahoitussuunnitelma ajokaudelle 3.6.2024-1.6.2025 on liitteenä.

ELY-keskus laatii kunnan maksueräluettelot sopimusten liitteeksi ja indeksitarkistaa hinnat sopimusehtojen mukaisesti.

Lapinlahden kunnan bruttosopimukseen perustuva rahoitusosuus on 15 003 euroa (edellisen liikennekauden kustannus 15 977 euroa) ja käyttöoikeussopimukseen perustuva rahoitusosuus ELY-keskuksen liikenteen hankintojen osalta ajokaudella 3.6.2024 – 1.6.2025 on 21 273 euroa (47 099 euroa). ELY-keskuksen liikenteen hankinnoilla järjestetään joukkoliikennettä välillä Kuopio-lisalmi ja Varpaisjärveltä lisalmeen ja Kuopioon.

Rahoitussuunnitelman hyväksyminen

Joukkoliikenteen palvelutaso voidaan turvata vuosille 2021–2025 asetettujen palvelutasotavoitteiden mukaisena vain yhteistyössä alueen kuntien kanssa. Rahoitussuunnitelmassa esitetty kustannusjako perustuu nykyiseen ELY-keskuksen käytössä olevaan joukkoliikenteen valtion rahoituksen tasoon.

Pohjois-Savon ELY-keskus esittää liitteenä olevan rahoitussuunnitelman hyväksymistä osaksi solmittua yhteistyösopimusta 16.9.2024 mennessä.

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää

hyväksyä ELY-keskuksen esityksen mukaisesti Lapinlahden kunnan rahoitusosuudeksi 36 250 euroa ELY-keskuksen hankkimaan liikenteeseen ajokaudella 3.6.2024 – 1.6.2025.

Päätös

Kunnanhallitus päätti

hyväksyä ELY-keskuksen esityksen mukaisesti Lapinlahden kunnan rahoitusosuudeksi 36 250 euroa ELY-keskuksen hankkimaan liikenteeseen ajokaudella 3.6.2024 – 1.6.2025.